

EL LLENGUATGE

26/X/1976

De sobte

La locució adverbial «de repent» ha estat denunciada repetidament com un barbarisme. Potser això no es pot pas afirmar d'una manera tan categòrica: el Diccionari Moll la recull, en justifica l'origen i dona alguns exemples del seu ús en la llengua antiga. Però el que sí que sembla evident és que si avui es fa servir tan sovint «de repent» en la llengua col·loquial és a causa de la influència del castellà. Fabra ni la va incloure al Diccionari General ni la va combatre mai a les Converses filològiques, i de tot plegat podriem concloure que en el seu temps el seu ús era pràcticament inexistent, tal com ho és en la llengua literària moderna. /

En tot cas, no fóra desencertat de recordar que l'ús d'aquesta locució representa, si més no, arraconar, no una, sinó tota una sèrie d'expressions de sentit equivalent, d'una bondat irrecusable, i que tenen una llarga i densa tradició, tant en la llengua parlada com en la llengua escrita: de sobte, de cop, de cop i volta, tot d'una, tot d'un plegat, d'improvis —i potser alguns més i tot—, a les quals podriem afegir, encara, alguns adverbis acabats en -ment: sobtadament, inesperadament, impensadament, etc. Estem convençuts que qualsevol dels qui recorre habitualment a la locució «de repent», si li imposaven, o s'imposava ell mateix, de prescindir-ne rigorosament, sense que li n'oferissin cap més amb què substituir-la, trobaria espontàniament, sense gaire esforç, alguna de les solucions que hem indicat. Segurament recorreria —de nou— a de sobte, de cop i volta o tot d'un plegat, potser meravellat, fins i tot, d'haver arraconat abans d'hora unes eines tan útils i en tan bon estat.

Les nostres reserves sobre la locució «de repent» s'estenen als seus derivats. Hi ha un cas especialment luctuós. Aquell en què es diu que algú va tenir una mort «repentina». La solució més aconsellable, aleshores, és dir que va morir de mort sobtada.

ALBERT JANE